

Fritz Buckel
Pfarrer
Gesees bei Bayreuth

6.6.29.
R. 11 —

A Le prof. Peano, Torino.

Me jayas ke la aŭtoro di la mondolinguo, qua poka ne sufficas por omna skopi, ma qua esas la ĵinka mondolinguo per scienca manko, amas concordia. Ed me plu' joyus, se Latinisti diskuros in Freiburg, 12. ag. (ankau parole, quale skribas Bourcon in *Isola et Vita*); quantkam me devas konfesar, ke til nun nur Martney e Molenaar havas intereso ed me ne ricevis adherenti. Me ne ja savas, qua skribis a Martney. Molenaar 13.5: Kon plesir jo venero' a Freiburg. Non es un pure Ido-Kongres? Ubi potere' jo aninjar un diskurs? Ubi prepar is Kongres? In Rom jo parlesca in Universal in Anti-vakcination-Kongres (1914) e eseva facile komprendet. Piga skribas: ^{16.5} Regretabilmen li tempore hodie ja es tro avansat por organisar ci o in Budapest un biokongres conform a vor proposes, pro que li majorite' del interesates ja ha decidet pri li vacances, p. ex. yo self. Certmen omni membre del Esperanto-Kongres Wien-Budapest have li possibilita' invitar nos a konferentie privat, officio o official. On save nor adrese, ci. Ma noi ne pona far li iniciative, invitante publikmen. To vell obligar nos a labores preparativ por queles manca tempore e auxiliatores, nam noi ne pona responsar lurar idealistes far expensas por long viages, sin que li comite' preparativ pona garantiar por un sufficient numero de serio partecipantes e sin que on posse presentar un util programma. In ultra li esperantistes va accusar nos trublir lor arrangeamentes e lor membres, autorites etc.. Do, si un vell gan'ar o mantener li simpatie del esperantistes, un ja li contrari si un advoca publikmen por un tal konferentie in quel on deve deliberar quel systema mey vicear Esperanto. E adremes de persones interesabil privatmen, yo vermen ne conose. Li unice serio sembla me eser li editor de *Meroldo de Esperanto*. Ma il ne va prender parte, pro que li esperantistes vell misconprender to. Anc li idistes have tal debilitas. Regretabilmen in interlinguistica reye plu' suspicion quam objectivita'.

Reminuantepot, Viennes occidentalistes, es parat acceptar charcin amic de L.F.; sin regard al systema, e conferer con il. . . . Ma noi ne pona obligar les, ni nos, al partecipation de un organizat konferentie hoannu'.

Noi tre aprecia vor subtilin activita' por li commun pensa. . . .

v. Wahl Kritik 2.10.28: jedenfalls wird wohl jetzt keine derartige gemeinsame Konferenz stattfinden können. Es ist im Antritt genommen ein grosser Congress etwa im Jahre 1931 in Wien.

Me Kritik kontre la veronita reproko di inoimanta Beskongrese: Solle nur einer magen.... Solle ich etwa zu den 3 Weltprachekongressen, eine contradictio in adjecto, noch einen 4ten einberufen nach Brüssel, um mich dort mit Krähen und Kuckucken zu beraten.... 1931 oder 2000 brauchen wir die System-Union nicht mehr, wenn wir sie heute nicht brauchen.... Es ist kein Zweifel, dass dieses Angstchen vor diesem Vorwurf des Beskongresses der wesentlichste Grund ist. Findet man doch heute noch einmal mehr bei den Hiten den Mut, selber Esperantisten Propaganda zu machen, geschweige unter den Occidentalisten. So sehr haben die Esperantisten alle Gewinne verwirrt, dass Propaganda ein Eingriff in erworbene Rechte heisst. Und diese Toleranz gegen die [die doch ^{selbst} andern mit Angst kaum zuzudecken, prinzipiell nicht] Intoleranten und Anrücker jeden freien Denkens heisst heute sich fromm in Unwissenheit. Ja sollen doch die sämtlichen Nicht-Esperantisten und Halbesperantisten in den Weihen springen, die Occidentalisten vorne dran.

Certe Kongressi esas vivoexpressuro di unioni. Ma me iris la inversa voyo, pro ke Kongressi esas ante la medio a fondo di unioni. Veronite jumis aperis mea plano (4 pagini) kon plu kam 100 offisi. Omna sistemo povas imitar; organizado esas interkonsiliala cienco. Me verfar organizatoro Kapi. Me lamos imprimar adminime 800 exemplari. La decerenti e specialisti naturale povas usar nullo mondolingvo. Antke por lingual questioni existas in la plano 20 decerenti. On havos inciti por Furburg. Ma mankas oratori kon granda diskursi. Ed me pensis, ke la nina dio esos sequita da altri. Talias publiko e plu la eminenti. In Zurich direktis Curtz, la organizatoro di la Beskongreso, ke liberale la privata lingual vespero Rouillon, ube Berger parolis. Amisio cirke 25 de 80-100. La altri esis in la Variete. Ma mitri ja havis la karto, kande me primoris e Rouillon invitis kelka hovi ante la vespero. E certe kelki ne savis, nbi e Kad (ob).
E on konsidis til 12.
di la Beskongreso furiboy
La Akademia 50 partoprenanti (70, mago) esas preske omni retrogriva, stabila: Noetzi, realpolitikero, qua nun debitas antke Novial - "ve ems kompleta sistemo" - Baxter (in Miksa Bulletin da Jacob Berlin) antke in la altra mondo konsider kon la progresivi, il pronuncas Eidou, Jacob, Rominto, mondomigranto, certe timas, ke la komercio povus ne plu florifar, grom parolis sur la naso kontre mea dvobla letorio, me skribos a il. Skri me tre amas la Akademio, ma il esas la representanto di la Chekoslovakia. Meinney semlis esas a me e a Berger totale stabila e nun -! Antke Cornisley semlis a me esas stabila. E nun! Me parolis kon Meinney de 12-1 notke sur la Grommunistabliste; il povis komprenar. Ta homo qua saltis ad la plafono segun Berger! Kongressi esas necesa. In la nova organizaco di Ho (Paris) on intence eliminis la eminenti; rezultato naturale stabila. La progresivo sempre retenas e ne komprenas nullo sui organizaco. Li havas nur forci por la lingual ^{problemi} ~~lingui~~ e preske sempre havas

Kaprici. Pro 10, ma anke pro manko di monno, me ne povis gener Milner, as kemo di Kristallisasi por Wien (il nun habitas in
Mječlar, ^(Südmähren) quo certe esas la olta Lindenbörg. Me nun besonis kemo di Kristallisasi por Wien e Budapert. E se nun
provos on la progresivi e toleranti. Kad vi ne povas nommar a me, apta personi?

Me ja skribis a Molenaar, Levanjin, Wahl pri altra plano, kear verbas a la "Weltsprache
in. Wirtschaft. ~~antoni~~ Lingui: D F E, forsan ankore F, Esp, It, Occ, Lf. Autori: Peano, v. Wahl, Jespersen,
Pigal, Berger, Levanjin, Jüršmanov, Dresden, Ramstedt, Jozjevski, Guérard, Mazzini, Morris (verosimile la autori di la Rapport,
ma ne Sapto, Vp. periodo $\frac{1}{2}$, se ne ...), Marich - Budapert (laboris ante 20 yari pri historio di Mondolingui, Reynolds,
Maillet (me ne savas, Kad il ankore vivas?), Borgius (autori di "Auf dem Wege zur Weltsprache, niggettinde plu e plu
Konvinita, 38% olana, anorganikito), Rosello-Ordines (?), ^{Shberg (estinta la triki), forsan Lindängen - Stockholm} ~~se~~ ^{ne} ~~possibla~~ ^{possibla} ~~Cordenhove-Kalergi~~ od ullu ex la Panneuropa-
Uniono, la prot. arkiepiskopo Söderblom - Upsala e ilia katolika arkiepiskopo (qua ?), ^{ull japonano,} representanto di la
Liga di nationi, forsan ~~ultra~~ Reynolds, ^(Arbeitsamt-Jung) ~~ni~~ ^{se} ~~besonas~~ ^{possibla,} ~~anke~~ ^e ~~representanto~~ ^{tridiviso} ~~di~~ ^{organizationala} ~~questioni,~~ ^{ne} ~~possibla,~~
kelka ministri. Naturale anke Jung e Privat, quantkam Privat ne esas progresiva, ma il esas organizatoro.
Esis necesa ankore kelka latinisti. E 20 ^{ne} ~~klena~~ ^{ne} ~~sistemi~~ ^{ne} ~~kon~~ ^{ne} ~~1/2~~ ^{ne} ~~pagino~~ ^{ne} ~~per~~ ^{ne} ~~nun~~ ^{ne} ~~pri~~ ^{ne} ~~lingual~~ ^{ne} ~~nova~~ ^{ne} ~~produktivna~~
seni, Cirka 150 pagini. Me pensas a la Verlag Brockhaus - Leipzig. La risiko ne esis tregranda. Me pregar
vi Komisar a me strekar nomi e adjinsar 20 nova. In la adherita literatur-lito on povis donar a
la sistemi 1 pagino e plusa pagino por la klena sistemi. Avancas pagino kon general literaturo. Foran anke
enquete che la autori: Lt 10-20 max estinta mundolingui kon 1-3 vorti karakterizanta vorti che la sistemi.
Me amas omna 497 sistemi qui) me Kontas, ma on devas Kavisar, ke la publiko studez ne nun in laboro,
quale Jespersen laudis Puro e Pigal Lott (Cronologia 1929, p. 10). Vi anke esas esperto pri Esperantisti. Me pregar
vi citar apta nomi. Verosimile on besonis Komitato: Jespersen, Wahl, Peano, Jung (plu apte kon Privat, ma
Privat ne havus la majoritato od on povis preske haver Jung e Privat), representanto di la klena sistemi (foran
Molenaar), Reynolds. Jüršmanov esis apta, ma la ruina cerviro. Riggettinde me ne trovas tal infancas
representeri di la germana e forsan anke di la franca. Me Kontis la 2492 ADTi in Yalibro ADTi 1922. ^{Meier-Heitke Esch-Algotte}
Intereso di la proposti: F 36 D 35, E (P + Us) se me juste memoras 4 ($\frac{1}{8}$ di F o D).

Esas nepossibla, ke inter 2492 ADTi in ca 1000 lokki e 108.799 Esperantisti in 7209
lokki nur 3 existas, qui havas intereso por interstimal interpreto. Ed certe anke ne omna Occidentisti esas
ankosas.

Pro quo vi ne ^{makas} ~~faca~~ ^{makas} ~~kontrakto~~ pri vendo di libri kon Nechtig-Jurich.

On devas adjinsar 10 linei in 20 nacional lingui, sempre altra lingual testo, ma ne
tradukto. Ta povas sperar ^{ma plu facile} ~~aparta~~. E on adjintez 20 mundolingui. Propagilo por la grande libro.

Se me usat Ho sen kaska difekti ed ne sequante konsequenta regoli, ho me esas mea linguo, ne ja pronta.
Pro to me ne ja povas publikigar illo prieto. La duobla letteri me ja iris en la artikli in Mondo 1928, apr.; ^{Alto} il ~~Portig~~ li; il
raporto tre juste, ke me ne esis dominanta la licenco. Me ne skribas progrès vice progress, Lile, Lausanne, Paginegrafio, Parizo, gram oia
gramm ed me ne riskas la promoco beela Napolli, Stricker, Lisa e Potten (Respondo a jes ricevinta Karlo de 4.6.)

F. J. J. J.